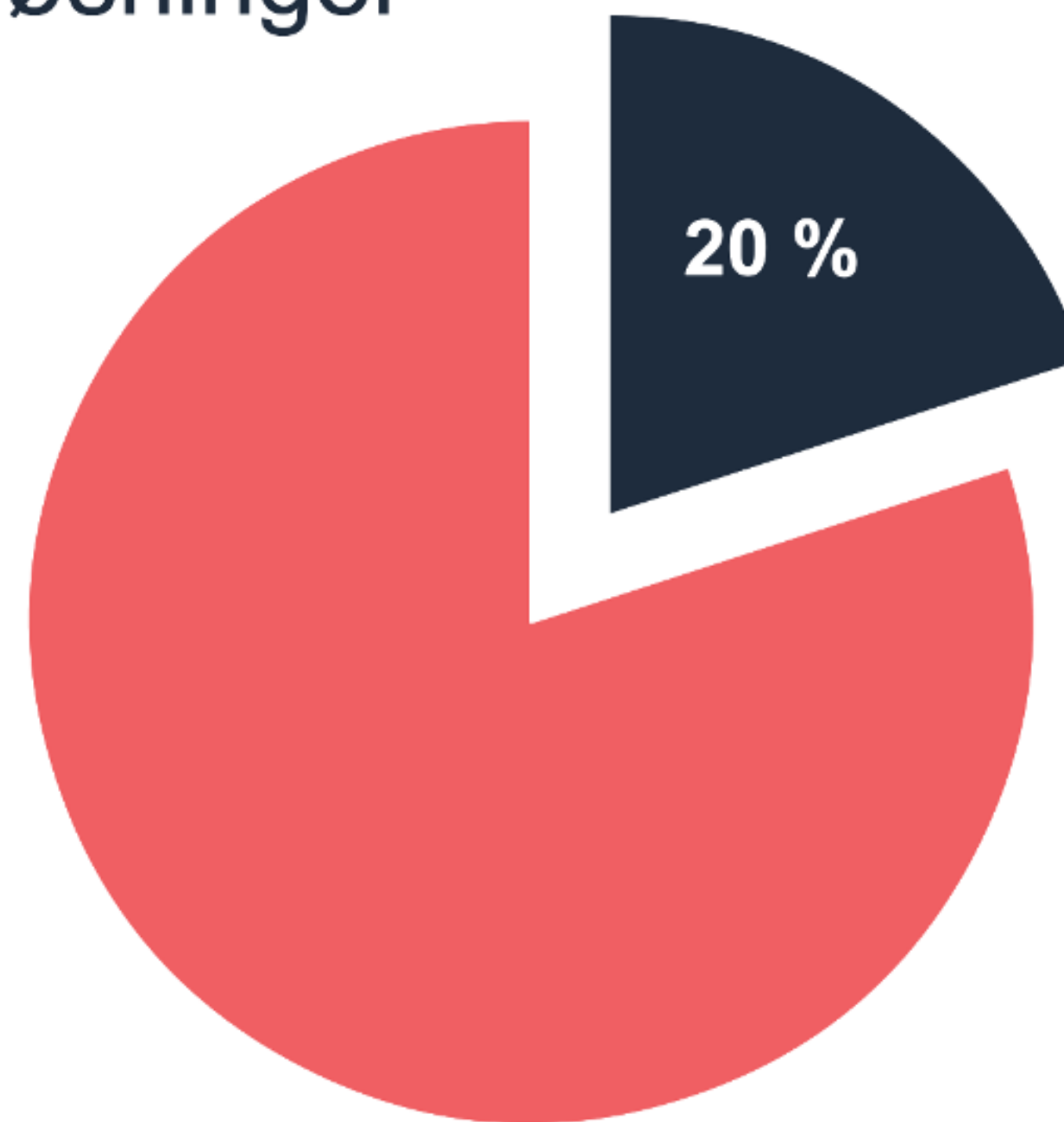

Designsystemet

Flere enn 1 million nordmenn strever med digitale løsninger

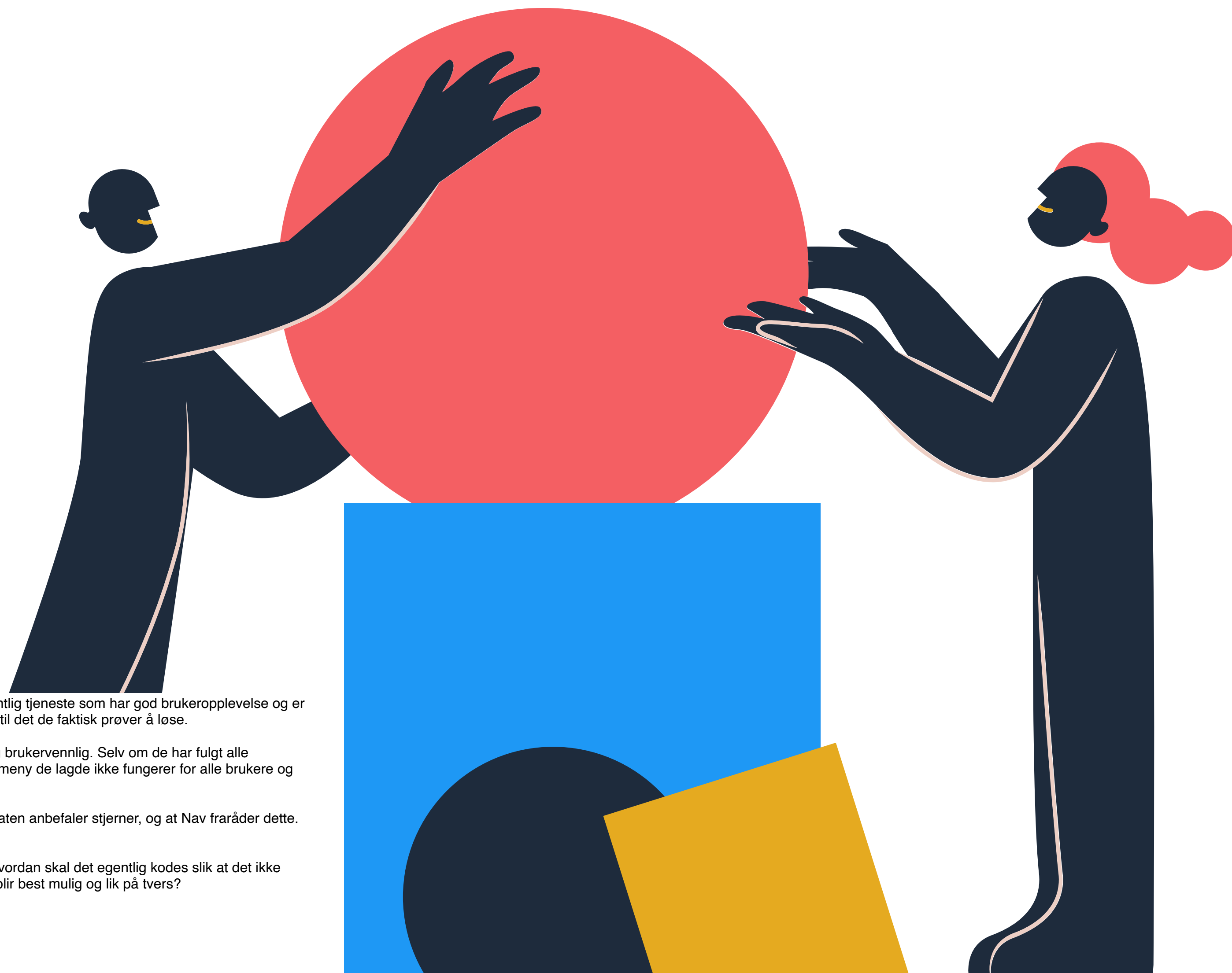
Ulik utforming og oppførsel på tvers av tjenester og nettsteder

**“Mer like og
gjenkjennelige
interaksjonsmønstre”**

26

**Handlingsplanen for økt
inkludering i et digitalt samfunn**

Dani Designer

Unni Utvikler

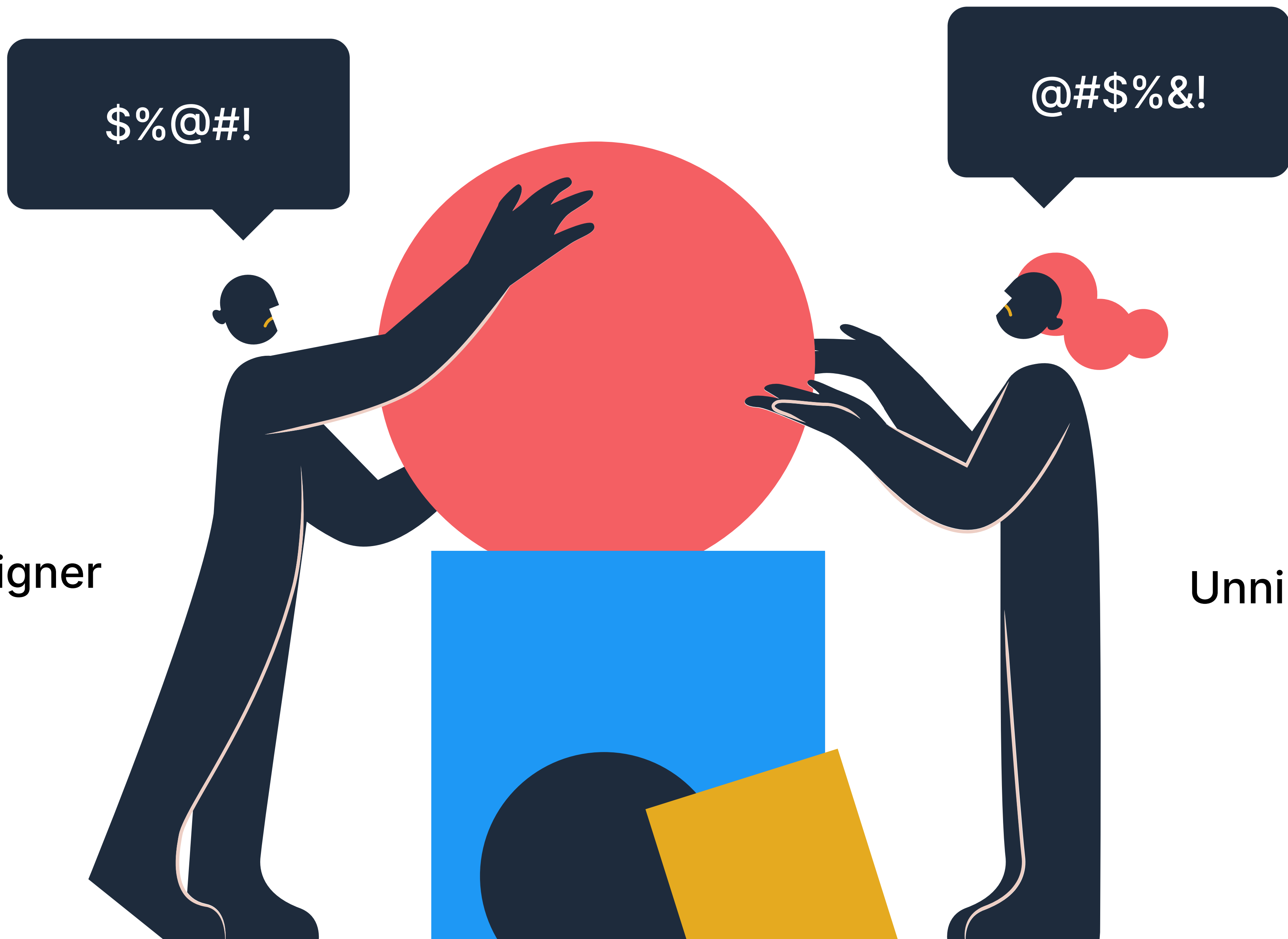
Her ser dere Dani Designer og Unni Utvikler! Sammen prøver de å bygge en offentlig tjeneste som har god brukeropplevelse og er tilgjengelig for alle. Dani og Unni bruker ofte mye tid på det som er minst relevant til det de faktisk prøver å løse.

Nå har de brukt flere dager på å prøve å lage nedtrekksmenyen sin tilgjengelig og brukervennlig. Selv om de har fulgt alle lovpålagte krav for universell utforming, ser de gjennom brukertester at nedtrekksmeny de lagde ikke fungerer for alle brukere og enheter. De har ikke tid til å få den til å bli helt optimal.

Senere lurer de på hvordan de skal markere obligatoriske felt? De ser at Skatteetaten anbefaler stjerner, og at Nav fraråder dette. Eksemplene spriker og de må gjøre mer research selv.

De bruker også mye tid på å finne ut hvordan de skal formidle feilmeldinger. Og hvordan skal det egentlig kodes slik at det ikke bare oppfylle uu-kravene, men slik at opplevelsen for de som bruker skjermleser blir best mulig og lik på tvers?

Summen av alt dette stjeler mye tid.

Dani Designer

Unni Utvikler

Siloer

Vi jobber mye med å skape gode brukeropplevelser. Vi lager retningslinjer, utvikler komponenter, og løser tilgjengelighetsutfordringer men vi gjør det ofte silo-basert....

Vi bruker tiden om og om igjen på de minste detaljene, som vi egentlig kunne løst én gang i fellesskap.

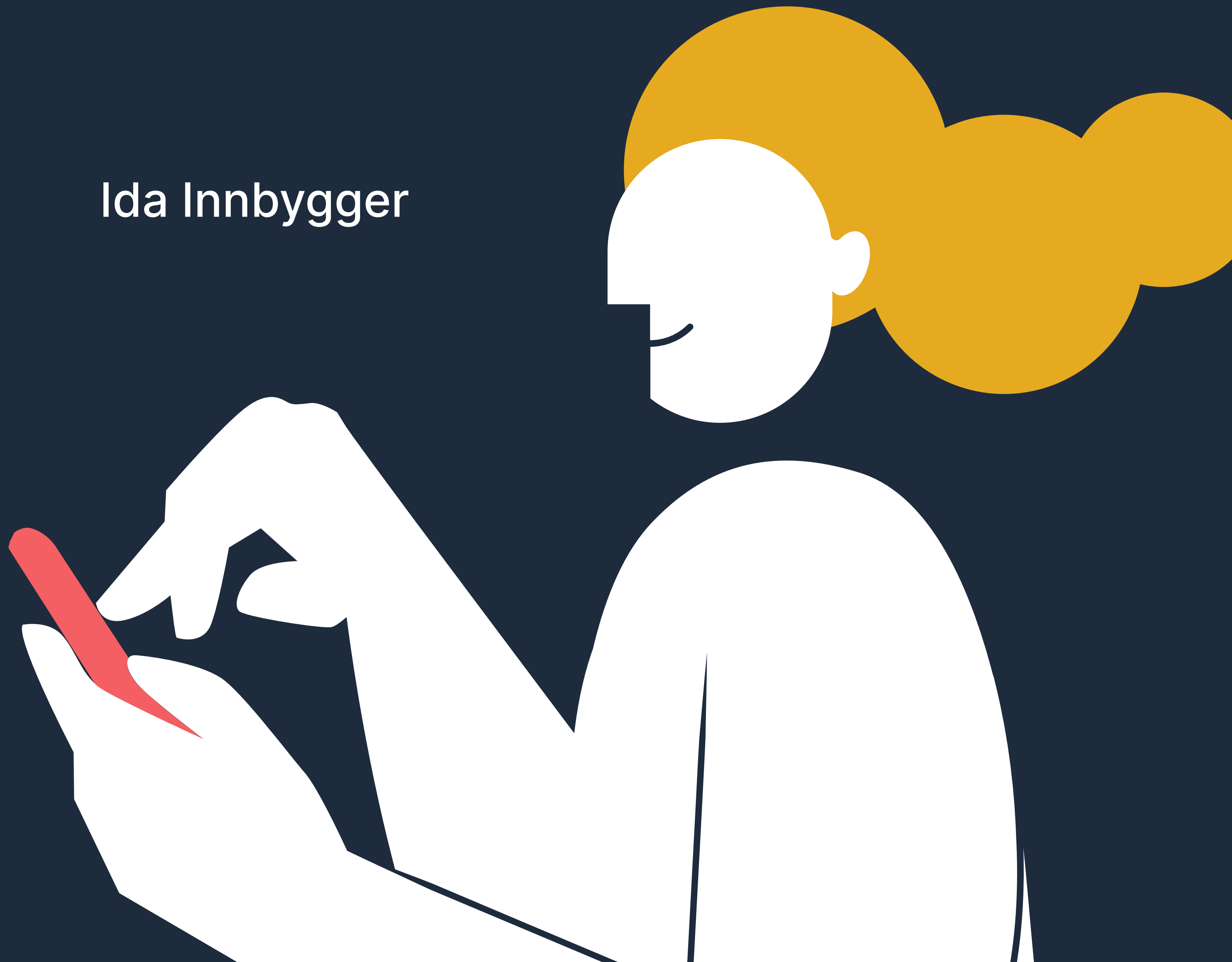
Dette gjelder mange av oss, og det er helt naturlig, fordi,

Samarbeidsarena

Ida Innbygger

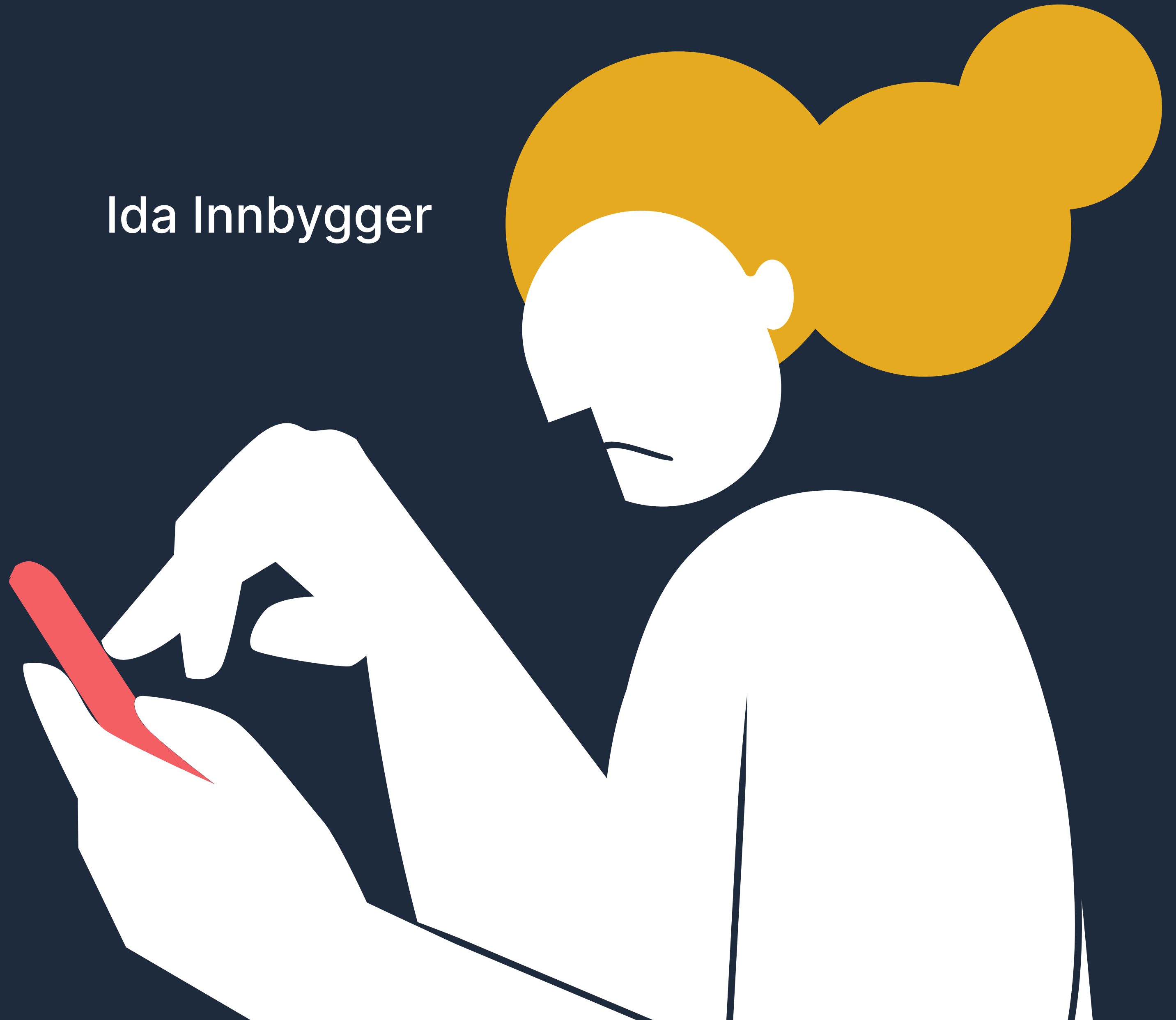
Her er Ida. Ida er en ganske vanlig innbygger i Norge, men hun har noen utfordringer som gjør digitale tjenester krevende for henne.

Hun er i en prosess der hun skal søke om økonomisk støtte til tilpasning av boligen sin.

Ida er skjelvende på hånda etter en sykdom, og bruker ekstra mye zoom for å klare å treffe det hun skal på skjermen.

Ida har akkurat klart å sende inn skattemeldingen sin som en del av dokumentasjonen for søknaden. Nå må hun også søke Nav om støtte til boligtilpasning.

Ida Innbygger

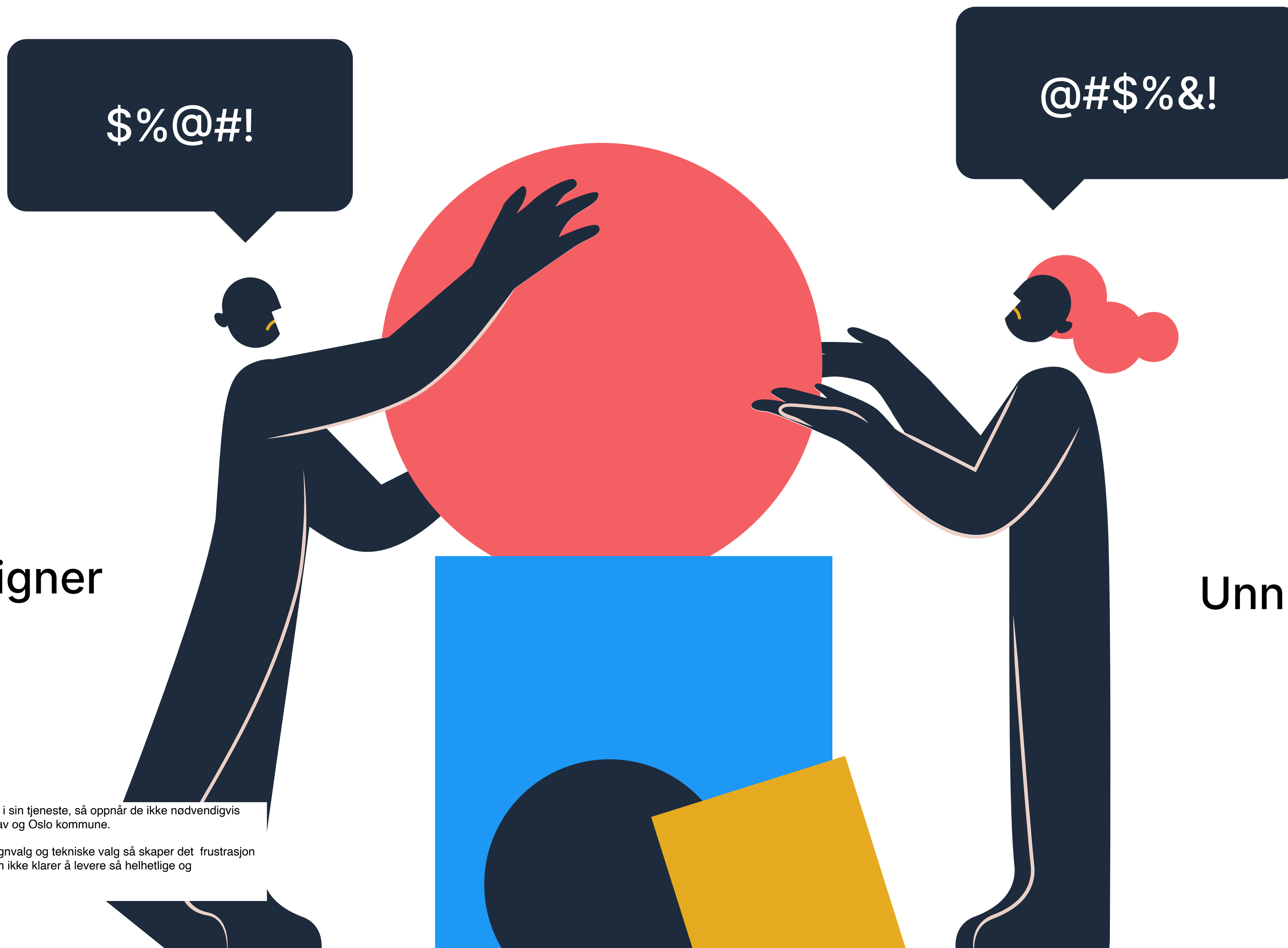

Skjemaet hos NAV viser seg å ha en helt annen oppbygging enn det hun nettopp hadde fylt ut. Komponentene oppførte seg annerledes og var plassert andre steder. Det gir ho en følelse av at ho må lære seg alt på nytt.

Til slutt blir hun bedt om å kontakte kommunen for å få vurdert en teknisk rapport om boligen. Hun opplever at nedtrekksmenyen ikke oppfører seg på samme måte og finner heller ikke Logg-ut knappen der ho hadde sett det i de andre tjenestene.

Dani Designer

Unni Utvikler

Selv om Dani og Unni har fulgt alle WCAG-krav i sin tjeneste, så oppnår de ikke nødvendigvis samme brukeropplevelse i tjenesten sin som Nav og Oslo kommune.

Uten at det finnes et felles utgangspunkt for designvalg og tekniske valg så skaper det frustrasjon både for Innbygger Ida og for Dani og Unni som ikke klarer å levere så helhetlige og brukervennlige løsnignr som de ønsket.

Konsistens, effektivitet og kvalitet i digitale tjenester

"Designsystem" brukes for å sikre konsistens, effektivitet, og kvalitet i digitale tjenester. I Norge har designsystem stort sett eksistert per organisasjon. Det betyr at vi kan sikre det kun innenfor våre egne organisasjoner.

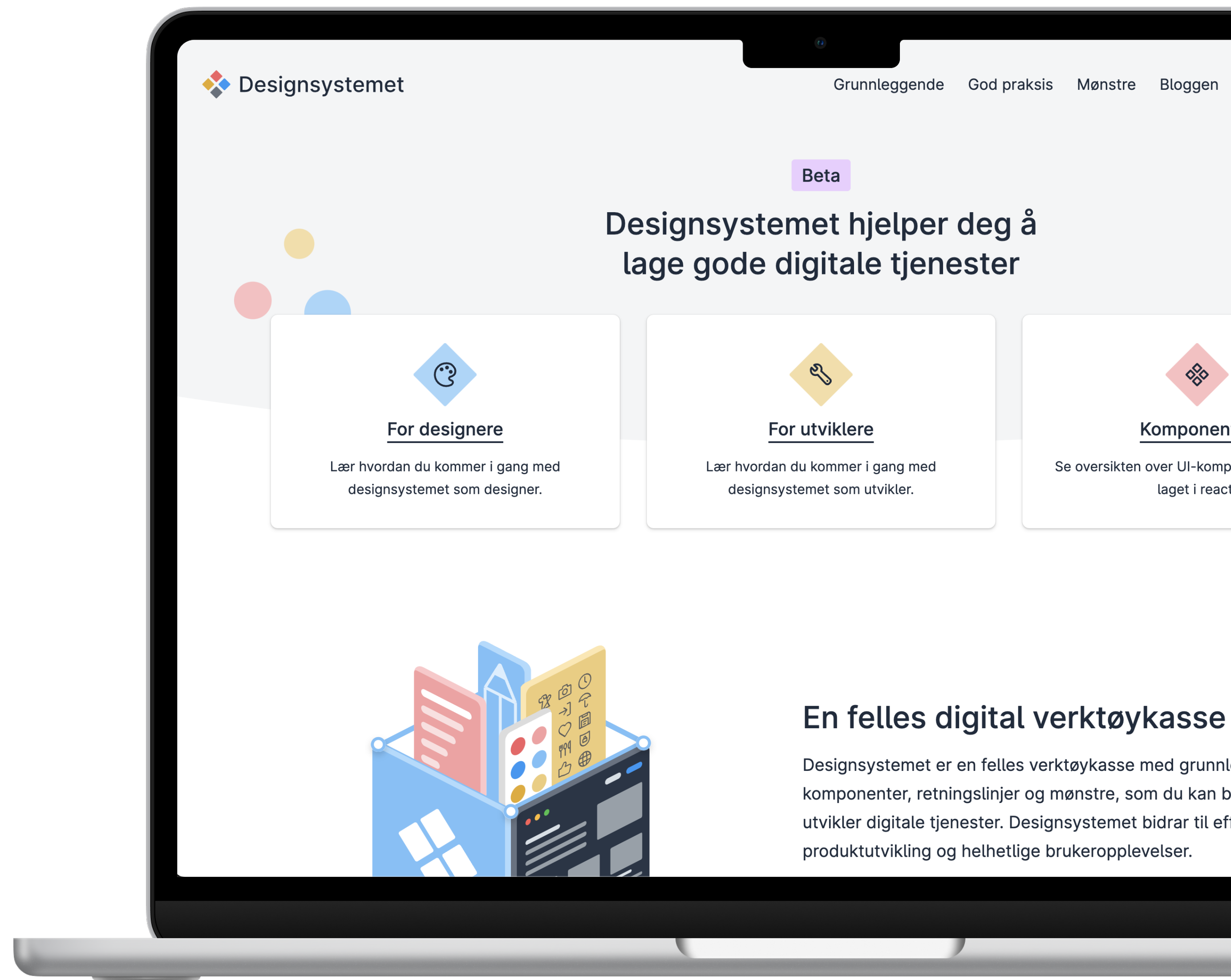
Det er nettopp dette vi prøver å løse med et felles designsystem på tvers av offentlig sektor.

En felles digital verktøykasse

Designsystemet er en felles verktøykasse med grunnleggende UI-komponenter, retningslinjer og mønstre, som du kan bruke når du utvikler digitale tjenester.

Det siste året har Designsystemet til Digdir i større grad blitt en samarbeidsarena og en felles digital verktøykasse som inneholder grunnleggende UI-komponenter, retningslinjer, mønstre og god praksis.

I tillegg til å være et designsystem for Digdirs fellesløsninger, så er det også et kollektivt tilgjengelig gode for alle som ønsker å ta det i bruk. Så målgruppen er alle som lager digitale tjenester.

En felles digital verktøykasse

Designsystemet er en felles verktøykasse med grunnleggende UI-komponenter, retningslinjer og mønstre, som du kan bruke når du utvikler digitale tjenester. Designsystemet bidrar til effektiv produktutvikling og helhetlige brukeropplevelser.

Med på tur

Oppa inviterer til familietur lørdag 22. september. Oppmøte kl 10:00. Husk badetøy!

Meld meg på

Navn ↕	Telefon
S Sara Sild	908 00 000
G Geir Galle	908 00 000
B Bror Brille	908 00 000
S Stian Sukker	908 00 000
L Lars Liksom	908 00 000
A Ada Akkar	908 00 000
B Bjørg Bolle	908 00 000
S Sol Skalle	908 00 000

Logg inn

Brukernavn

sauron

Passord

[Glemt passord?](#)

Logg inn

[Opprett ny bruker](#)

Emner

Data og IKT

Mat og ernæring

Politikk og samfunn

Utenriks

Helse og velvære

Trening

i Har du husket å bestille passtime?

Det er lange køer for å bestille pass om dagen, det kan være lurt å bestille i god tid før du skal reise.

x Det har skjedd en feil

Vi klarer ikke å hente informasjonen du ser etter akkurat nå. Prøv igjen litt senere. Hvis vi fortsatt ikke klarer å vise informasjonen du trenger, tar du kontakt med kundeservice på telefon 85 44 32 66.

✓ Det ser ut til at regnestykket går i pluss og at du har det som skal til for å starte selskapet ditt.

Disse komponentene kan se enkle ut, men det tar mye tid å utvikle, teste og vedlikeholde et robust og skalerbart system.

Det at disse komponentene kan gjenbrukes, sparer penger for det offentlige...

Dani Designer

Unni Utvikler

Og det frigjer arbeidstid for Dani og Unni som de kan bruke på større problemstillinger, og.....

Ida Innbygger

Komponenter

Designsystemet inneholder grunnleggende komponenter som kan settes sammen på mange ulike måter og i forskjellige mønstre.

Accordion

Alert

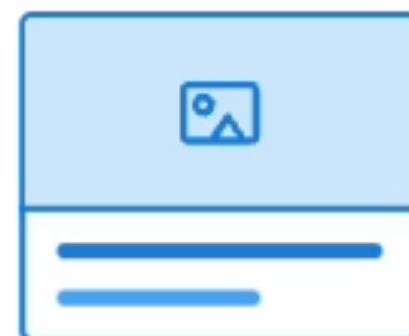
Badge

Breadcrumbs

Button

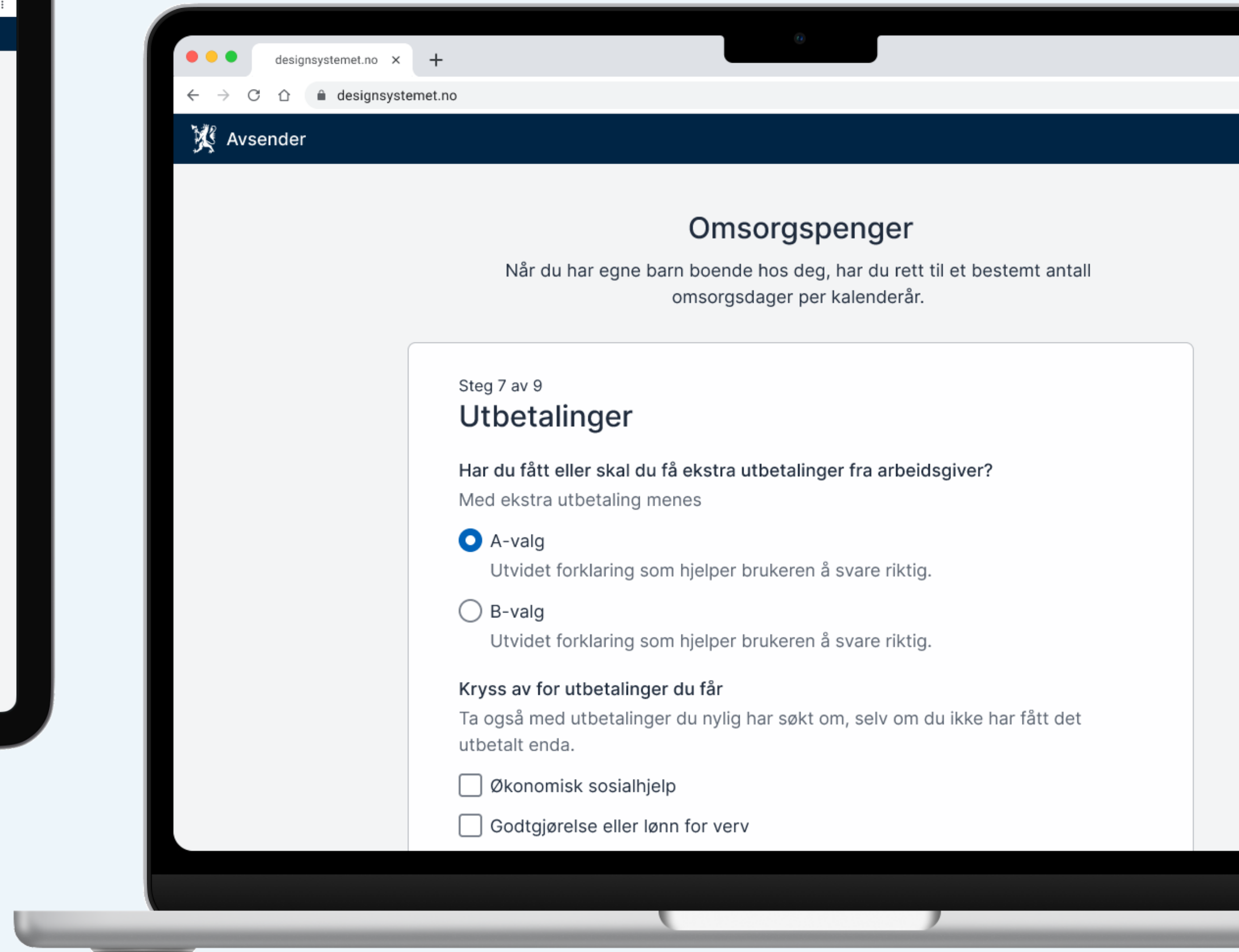
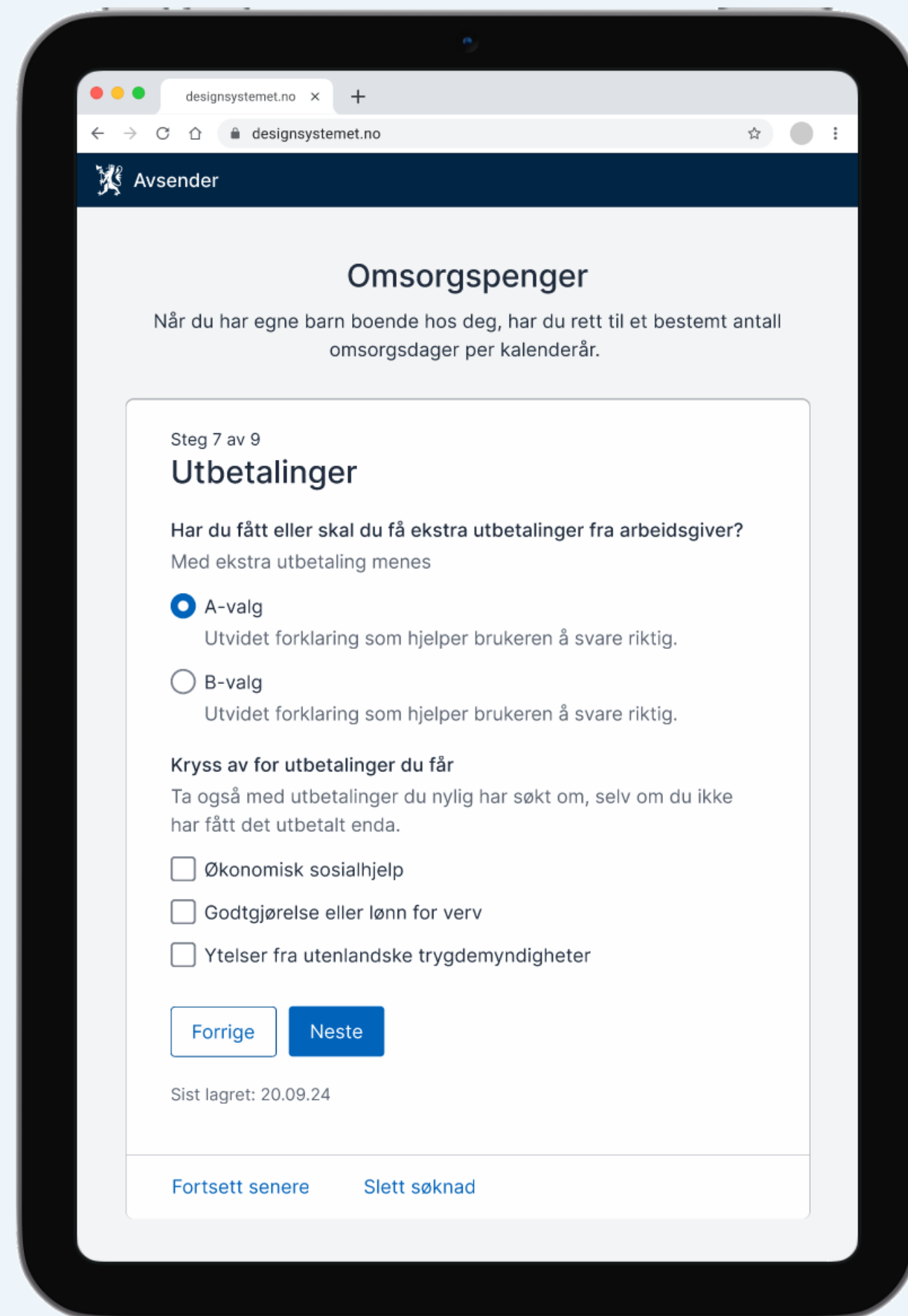
Card

Checkbox

Chip

Fornavn

Etternavn

Send inn

Fornavn

Etternavn

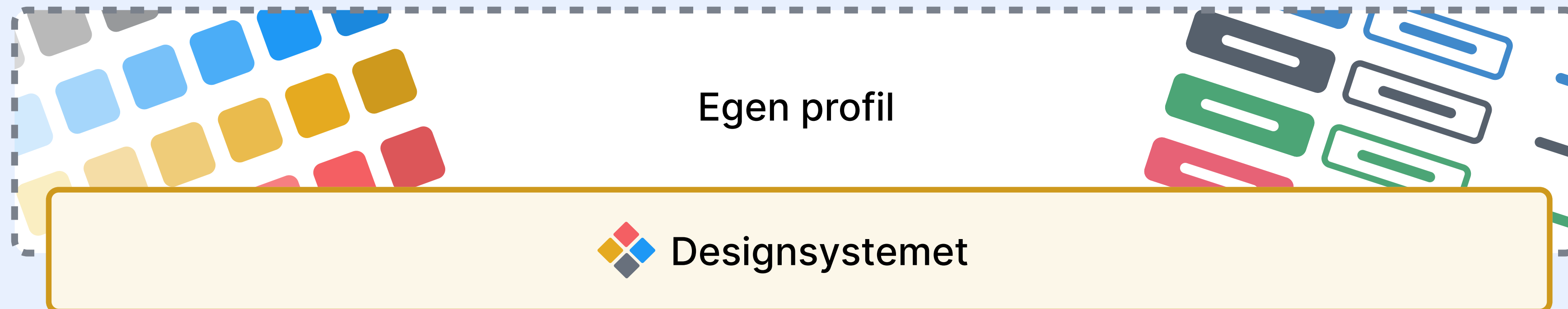
Send inn

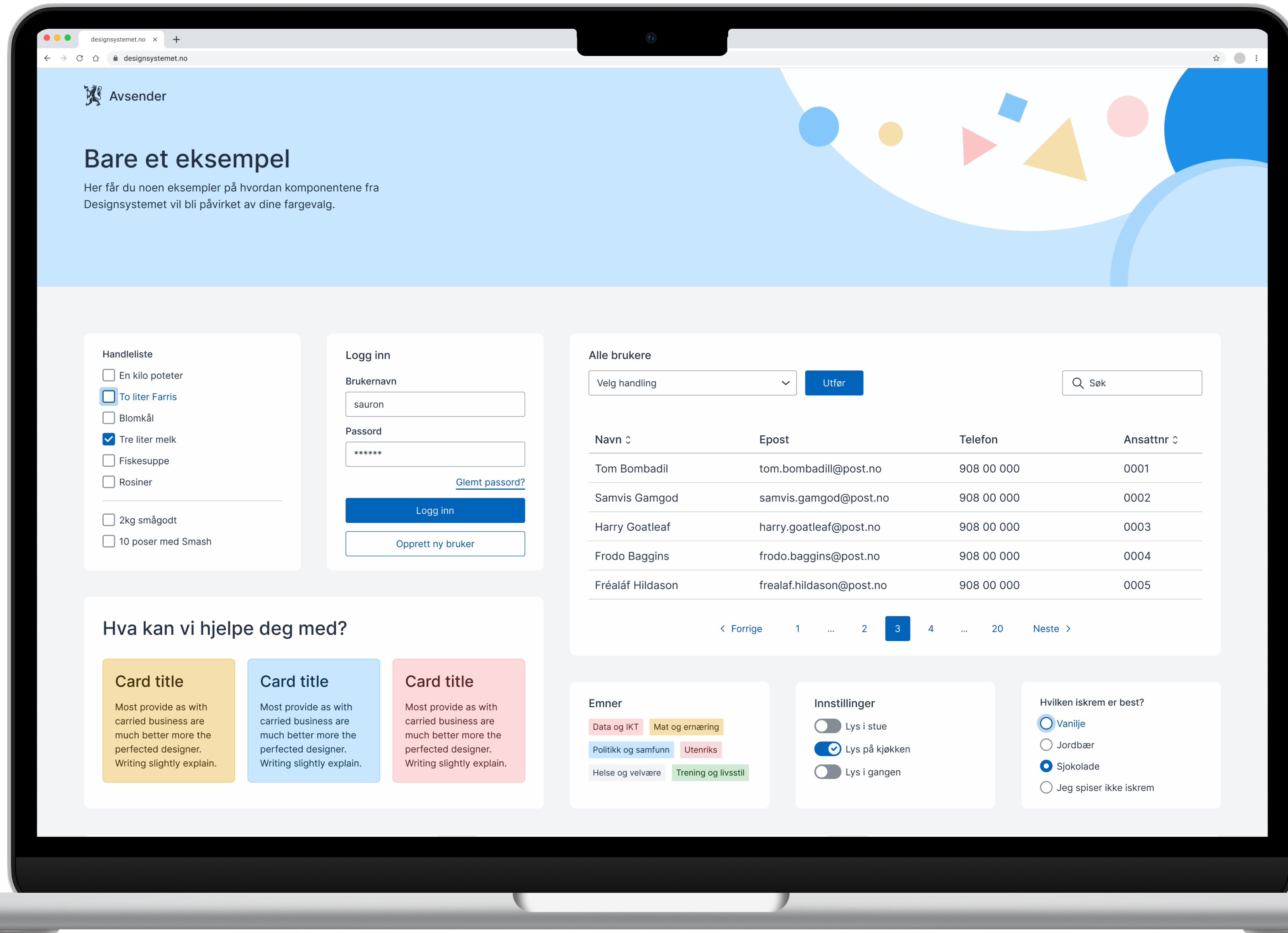
Et eksempel:

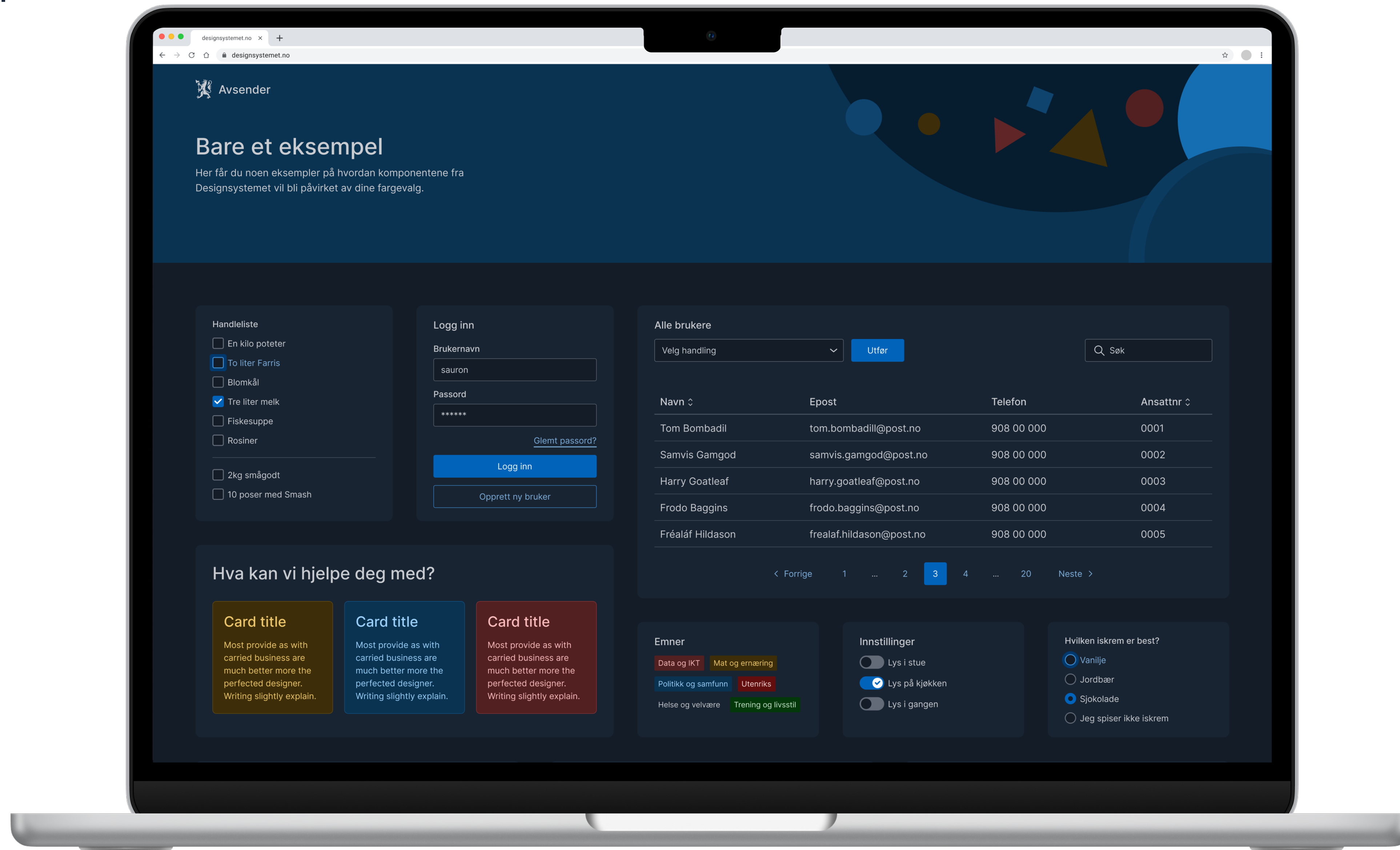
Her ser dere en fokusvisning. Denne vises for eksempel når man navigerer på en nettside med tastatur.

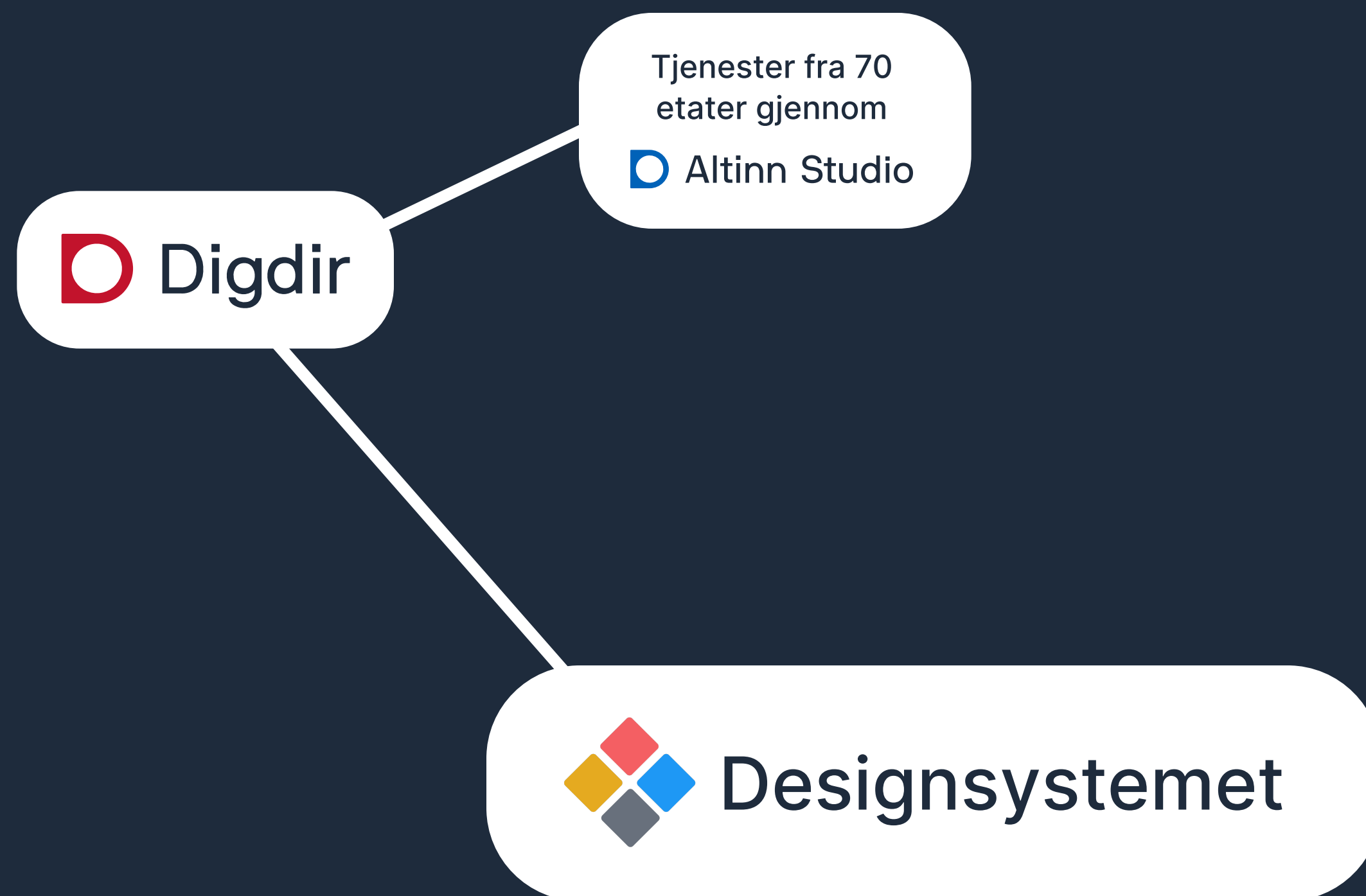
I andre produktteam blir denne typer oppgaver ofte ikke prioritert. Man får sjeldent mulighet å se på fokusvisning som en helhet. Fordi i produktets kontekst er dette en liten del, men samtidig er det for noen brukere noe av det viktigste som må være på plass.

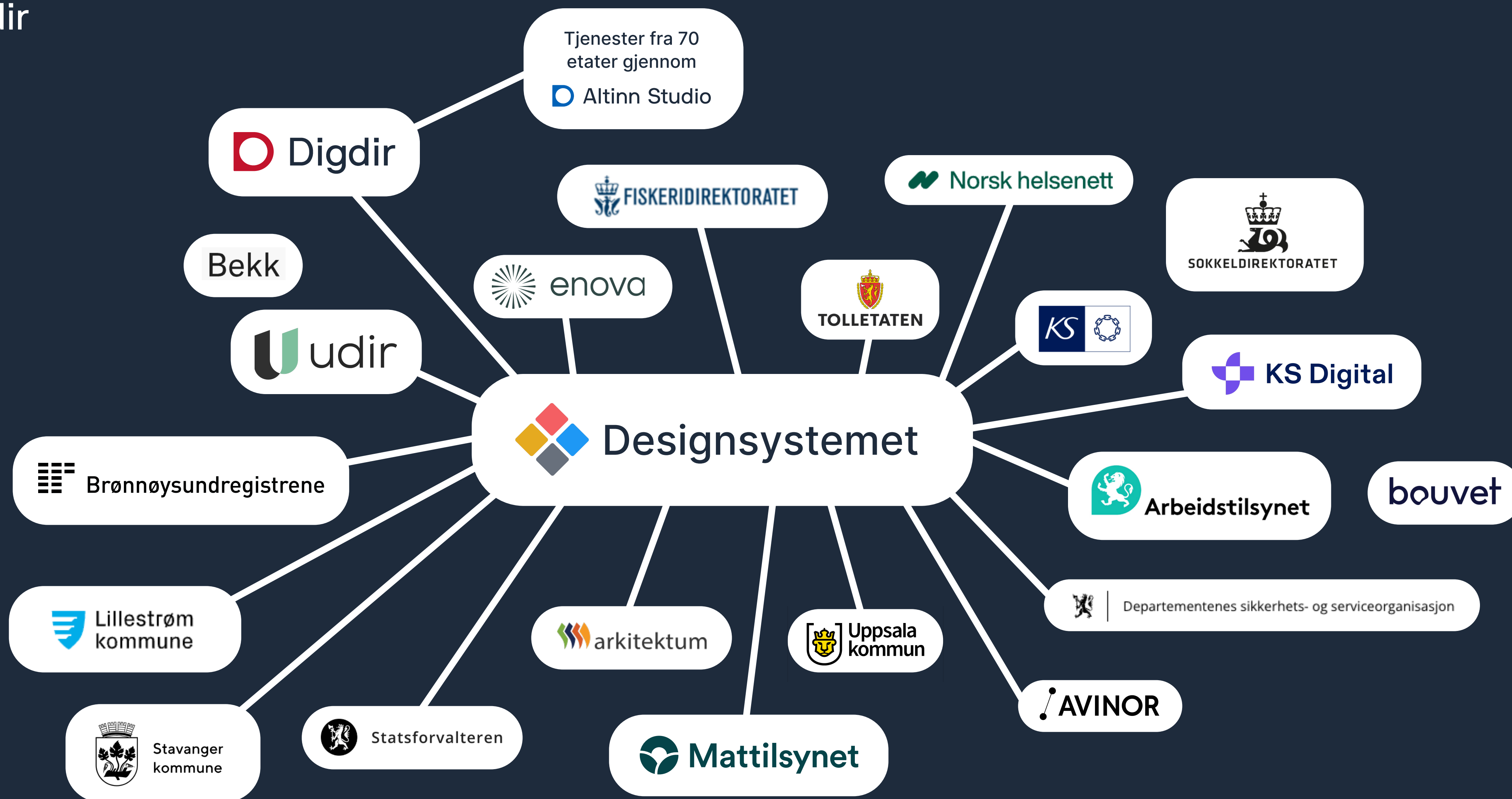
Men i Designsystemet er det denne type detaljerte problemstillinger vi fokuserer på. Vi kunne ta oss tid til å se på alle lovpålagte og fremtidige WCAG-krav. Via Github og Slack jobbet vi sammen med andre designere og UU-eksperter fra blant annet SSB og Brønnøysundsregistrene. Gjennom flere iterasjoner kom vi frem til en løsning som var uniform på tvers av alle komponentene, og som fungerte mot alle bakgrunner.

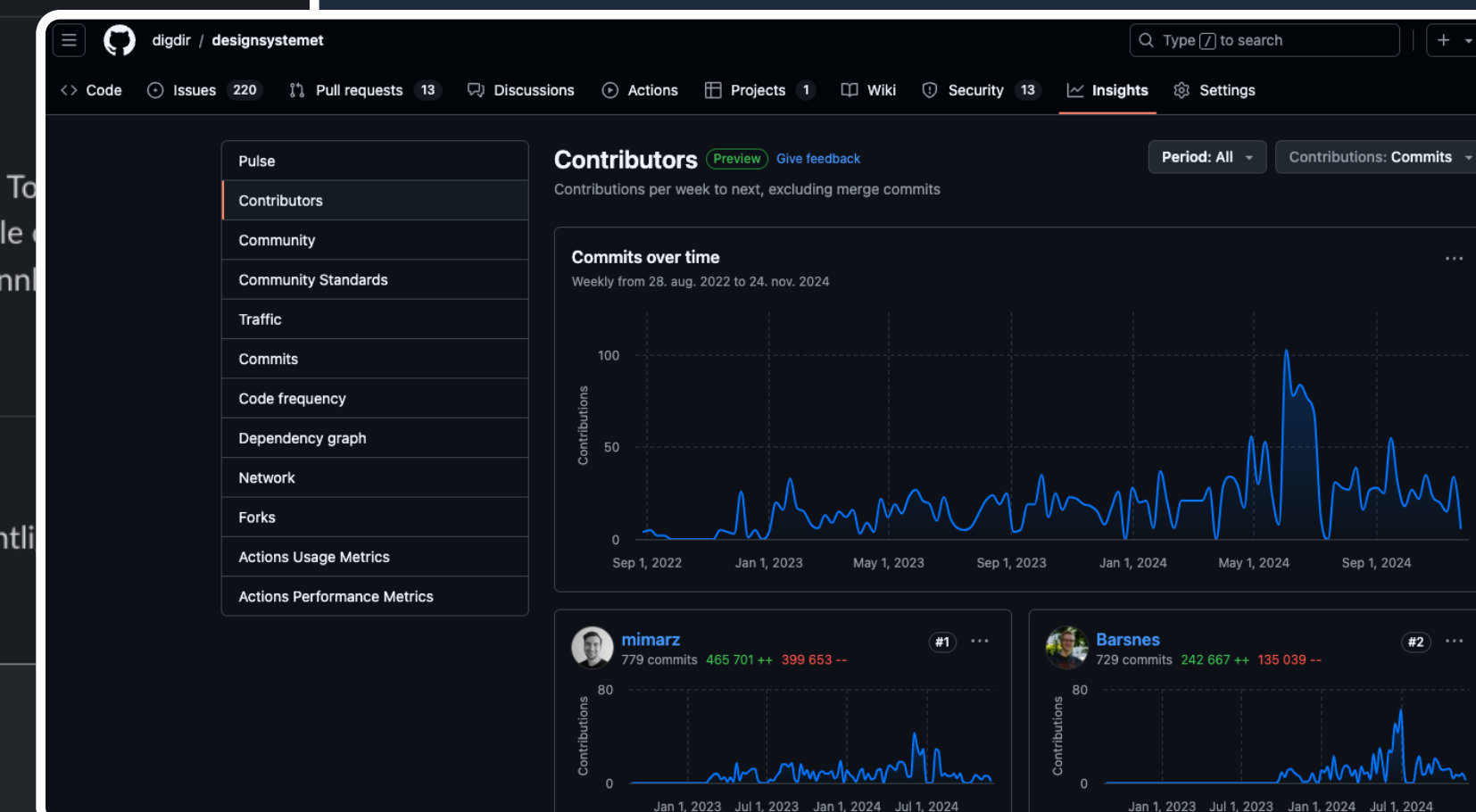
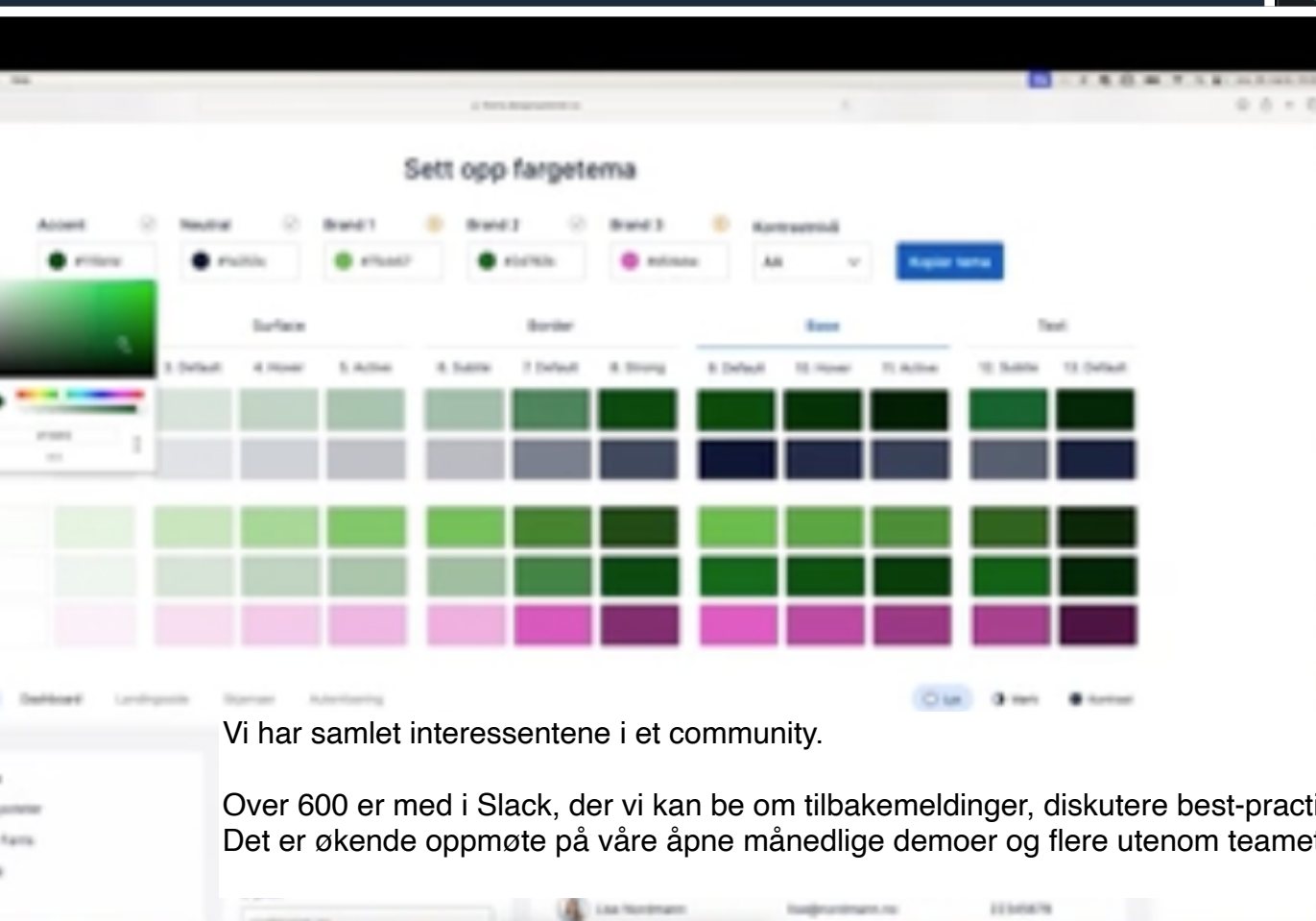
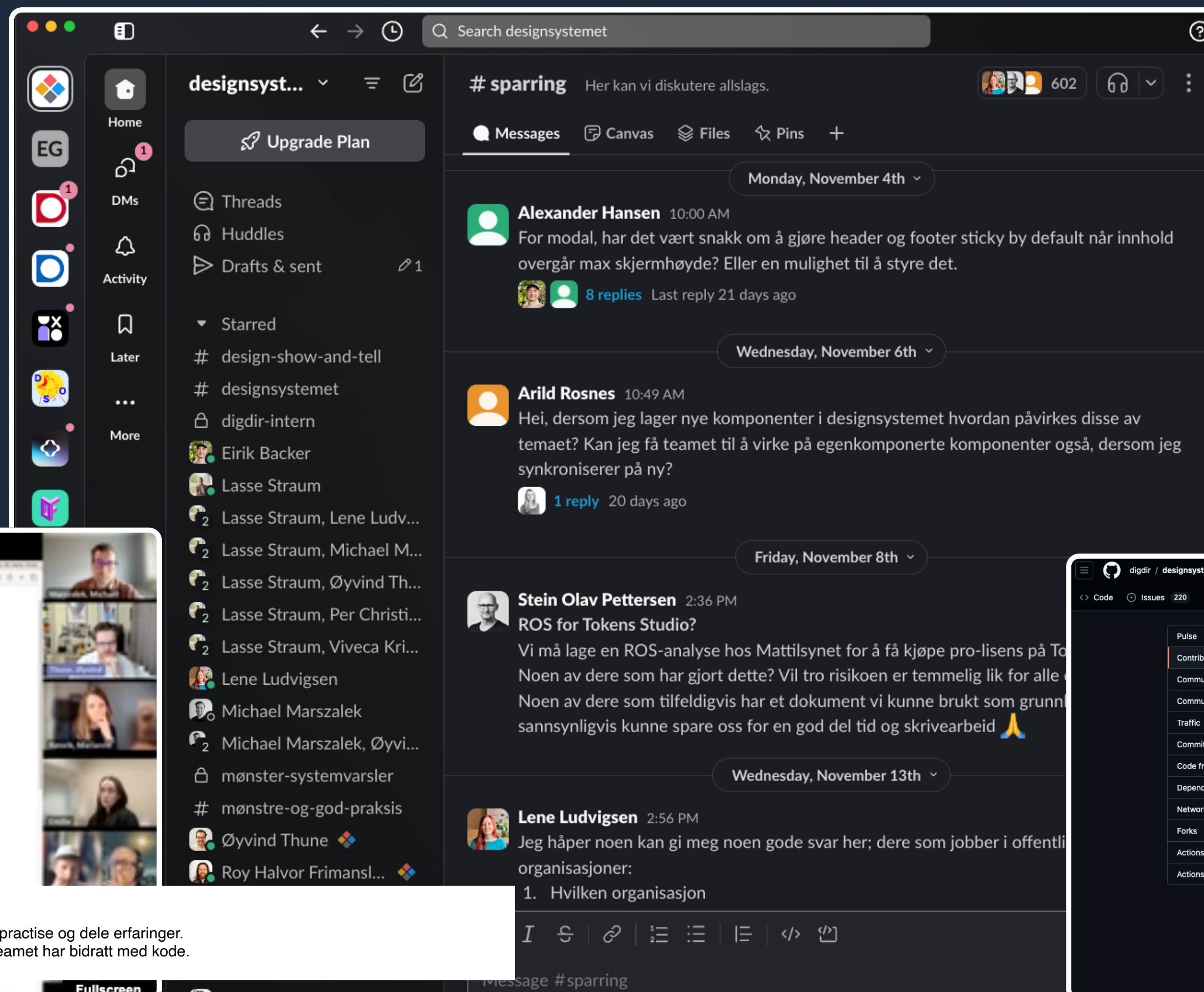
Community

Figma-community
600+

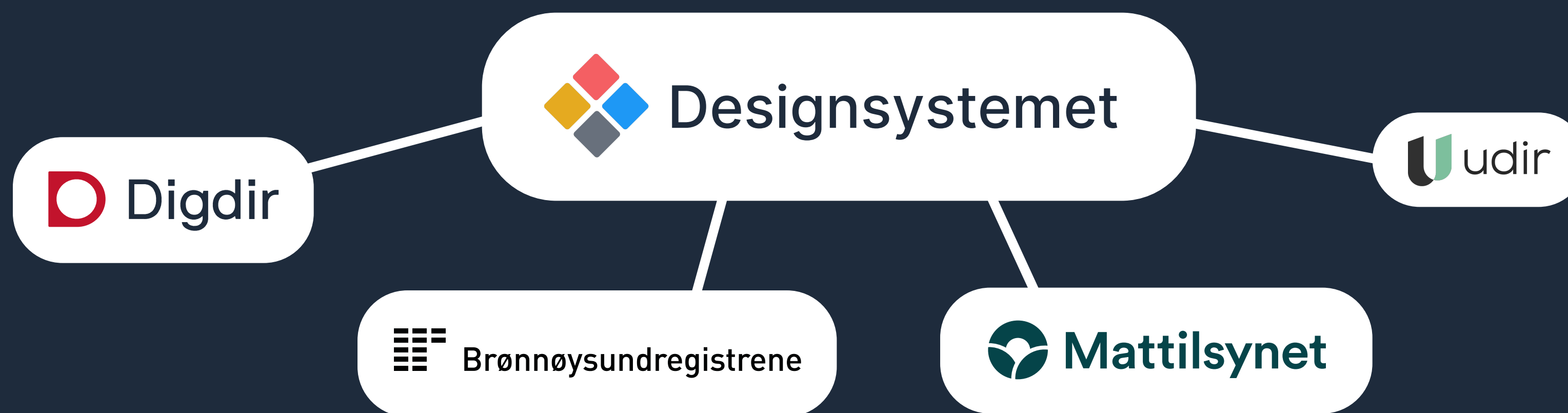
live-demo: 100+

slack:
600+

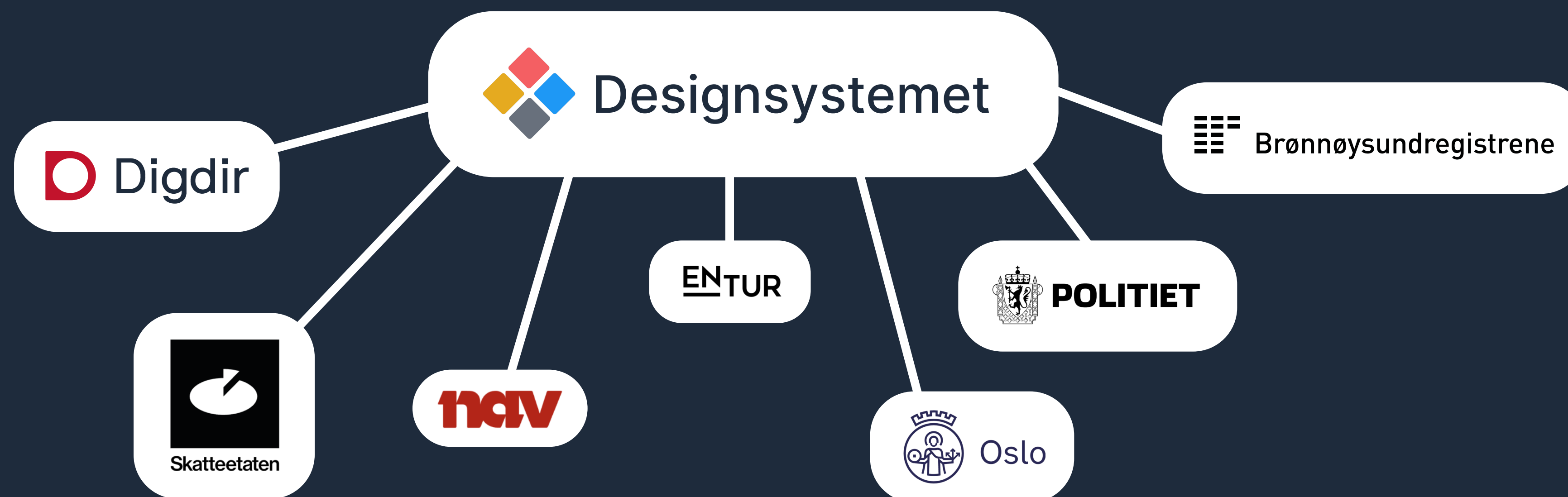
github contributors

Samarbeid om utvikling

Samarbeid om mønstre

I tillegg til kjernetemaet for utvikling, har vi også dratt i gang en arbeidsgruppe for å etablere felles mønstre på tvers, sammen med designsystem-teamene til bl.a. NAV og skattetaten

Mønstre kan vi samarbeide om uten å bruke de samme tekniske komponentene i bunn, og det kan bidra til at

- brukeroppgaver som går igjen på tvers oppleves gjenkjennelig.
- Plassering av sentrale elementer stemmer med brukerens forventninger.
- Interaksjon og navigasjon er gjenkjennelig på tvers.

Vi har arbeidsmøter sammen hver tredje uke.

Vi samler innsikt fra egne organisasjoner, gjennomgå dette, identifisere ulikheter og lander på en felles tilnærming som vi dokumenterer i designsystemet.

Når de samme mønstrene brukes på tvers, skaper vi **gjenkjennelighet** i tjenestene.

Avsender

Omsorgspenger

Du kan endre både fornavnet, mellomnavnet og etternavnet ditt. Merk at mellomnavn ikke er et fornavn. Navn som kan tas som etternavn, kan også tas som mellomnavn.

Steg 7 av 9

Utbetalinger

Har du fått eller skal du få ekstra utbetalinger fra arbeidsgiver?
Med ekstra utbetaling menes

A-valg
Beskrivelse under label er en utvidet forklaring som hjelper brukeren å svare riktig på spørsmålet.

B-valg
Beskrivelse under label er en utvidet forklaring som hjelper brukeren å svare riktig på spørsmålet.

Kryss av for utbetalinger du får
Ta også med utbetalinger du nylig har søkt om, selv om du ikke har fått det utbetalt enda.

Økonomisk sosialhjelp
 Godtgjørelse eller lønn for verv
 Ytelser fra utenlandske trygdemyndigheter

[Forrige](#) [Neste](#)

Sist lagret: 20.09.24

[Fortsett senere](#) [Slett søknad](#)

Avsender

Ekteskapsattest

Du kan endre både fornavnet, mellomnavnet og etternavnet ditt. Merk at mellomnavn ikke er et fornavn. Navn som kan tas som etternavn, kan også tas som mellomnavn.

Steg 3 av 5

Kommende ektefelle

Hva heter kommende ektefelle?
Fyll inn nåværende navn. Fornavn, mellomnavn og etternavn.

Gate
Bruk kommende ektefelles nåværende adresse.

Postnummer **Poststed**

Leveringsvalg
Beskrivelse under label er en utvidet forklaring som hjelper brukeren å svare riktig på spørsmålet.

Label
 Label
 Label

[Forrige](#) [Neste](#)

Sist lagret: 20.09.24

[Fortsett senere](#) [Slett søknad](#)

Avsender

Endre navn

Du kan endre både fornavnet, mellomnavnet og etternavnet ditt. Merk at mellomnavn ikke er et fornavn. Navn som kan tas som etternavn, kan også tas som mellomnavn.

Steg 2 av 3

Nytt navn

Hvilket navn ønsker du å bytte til?
Fyll inn ditt fulle ønskede navn. Fornavn, mellomnavn, etternavn.

Når skal navneendringer gjelde fra?
Beskrivelse under label er en utvidet forklaring som hjelper brukeren å svare riktig på spørsmålet.

Umiddelbar virkning
 Fra en valgt dato

[Forrige](#) [Neste](#)

Sist lagret: 20.09.24

[Fortsett senere](#) [Slett søknad](#)

Hvis Ida forstår hvordan noe fungerer, i for eksempel et skjema, så er det best at det fungerer på samme måte i det neste skjemaet Ida skal innom.

is:open category:"Mønster for innbyggertjenester" Sort by: Latest activity Filter: Open New discussion

- View all discussions
- Announcements
- Components
- Forslag
- God praksis
- Mønster for innbyggertjenester**
- Mønster for interne applikasjoner
- Theming
- Code of conduct
- designsystemet.no
- Community insights

Mønster for innbyggertjenester
Digdir samarbeider med Nav, Skatt, Brreg om å etablere felles mønstre. Her kan du foreslå nye mønstre til arbeidsgruppen og være med å påvirke arbeidet med innsikt og innspill.

Pinned to Mønster for innbyggertjenester

8 Error message: Brukerutløste feil
Febakke started on Mar 13 in Mønster for innbyggertjenester 31

3 Error message: Systemvarsler/Systemfeil
Febakke started on Apr 10 in Mønster for innbyggertjenester 4

Discussions

1 Aktørbytte: Hvordan skille mellom privat og virksomhet
mrosvik started last month in Mønster for innbyggertjenester 1

1 Hvordan markere og bruke eksterne lenker?
mrosvik started last month in Mønster for innbyggertjenester 11

2 Filter
mrosvik started on Jun 24 in Mønster for innbyggertjenester 0

2 FileUpload
mrosvik started on Jun 24 in Mønster for innbyggertjenester 0

0 Kart
mrosvik started on Jun 20 in Mønster for innbyggertjenester 0

6 Button placement and order
mrosvik started on Mar 13 in Mønster for innbyggertjenester 0

0 Pattern: Navigation
mrosvik started on Dec 18, 2023 in Mønster for innbyggertjenester 1

0 Ask users for: Date
Febakke started on Mar 13 in Mønster for innbyggertjenester 1

Vi samler all innsikt i Github som er helt åpent for alle å se og bidra inn i.

De mønstrene vi har ladet i fellesskap så langt er

- 1) Hvordan markere obligatoriske og valgfrie felt i skjema
- 2) Hvordan vi formidle feilmeldinger
- 3) og systemvarsler

Og vi er nå i gang med

- 3) Hvordan vi markerer og håndterer eksterne lenker

Det er en rekke mønstre som bør jobbes med i fellesskap. For eksempel plassering og rekkefølge på knapper, hvordan vi synliggjør hvem du representerer, hvordan vi ber om samtykke, hvor vi plasserer språk-valget og mange flere. Mange sliter med å bruke digitale tjenester fordi disse mønstrene er ulike på tvers.

Mønstre

Ferdig

Obligatoriske felt *

Feilmeldinger *

Kommende

Systemvarsler *

Dato

Innlogging

Navigering

Ofte brukte handlinger

Obligatoriske og valgfrie skjemafelt

28. november 2023

Det er flere måter å markere obligatoriske felt på som [oppfyller kravene til merking](#). I dag gjør vi dette ulikt på tvers. Noen bruker asterisk (stjerne), noen bruker ord, andre informerer i forkant om hva som må fylles ut. Klarer vi å gjøre dette mer likt på tvers blir det lettere for innbygger å forstå og kjenne igjen mønsteret på tvers av løsningene våre. Det vil alltid være unntak og ulike kontekster som krever ulik merking.

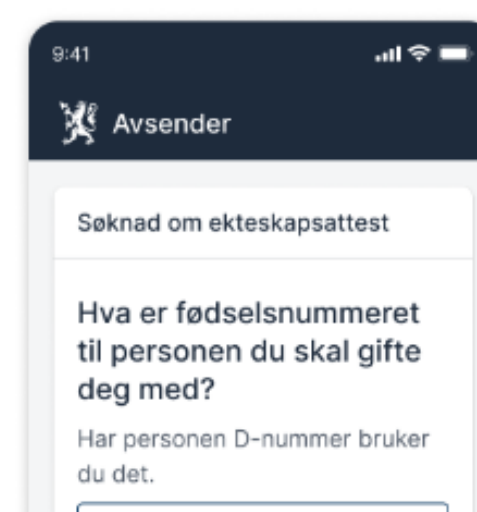
En generell retningslinje er at vi bør unngå å be om informasjon vi ikke trenger, altså unngå valgfrie felt.

Her tar vi for oss 3 eksempler.

1. [Ett spørsmål per side](#)
2. [Når vi *må* ha flere spørsmål per side](#)
3. [Når vi *må* ha en kombinasjon av obligatoriske og valgfrie felt](#)

1. Ett spørsmål per side

Hvis vi kan holde oss til ett spørsmål per side, så er det det aller enkleste for brukeren. Gjør vi det, trenger vi ikke å markere hvilke felt som må fylles ut. Da kommer det frem av beskrivelsen at dette må fylles ut.

Dani Designer

Unni Utvikler

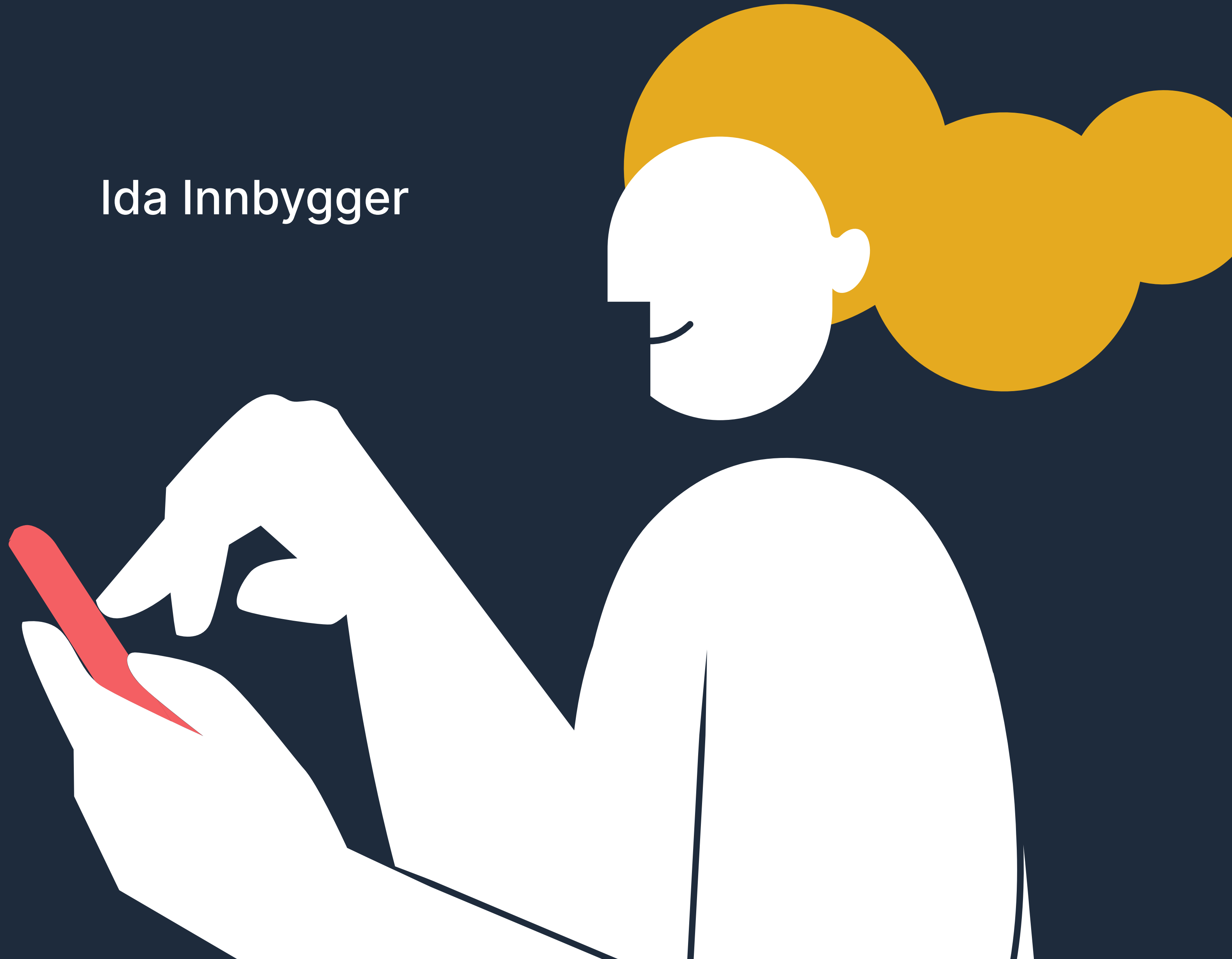
Dani og Unni har nå en plass å gå til for å finne beste praksis, og ferdige byggeklosser de kan ta i bruk for å raskt løse de egentlige problemstillingene sine, i stedet for å løse detaljer.

De kan også selv bidra med innsikt inn i samarbeidet.

Gjennom et åpent og inkluderende community, der både designere, utviklere og UU-eksperter bidrar på tvers av organisasjoner, blir løsningene bedre.

Ida Innbygger

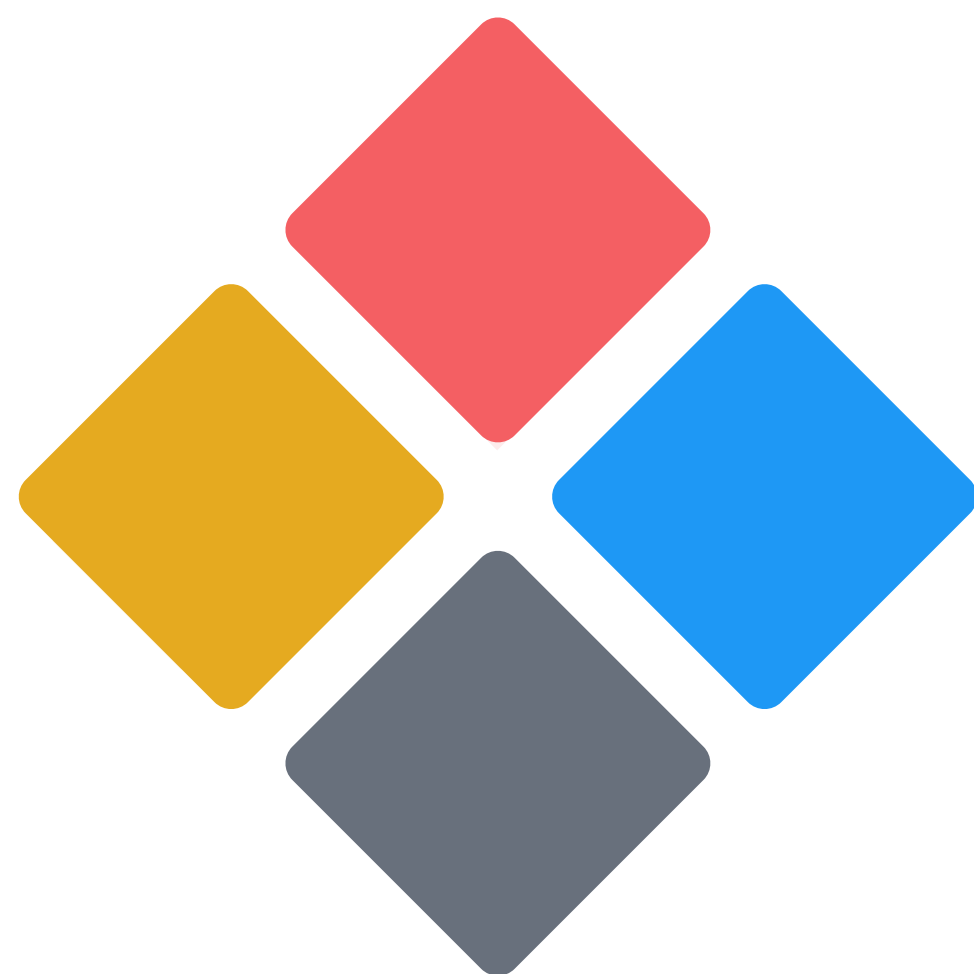
Og Ida blir fornøyd fordi nedtrekksmenyen og datovelgeren fungerer på samme måte både på nav, skatteetaten, altinn og hos kommunen. Ikke bare blir det enklere for Ida, men det blir enklere for alle oss som bruker digitale offentlige tjenester.

2025

I 2025 håper vi at Designsystemet i enda større grad blir en samarbeidsarena der vi sammen finner ut hvordan brukeropplevelsen på tvers av offentlig sektor skal vær, og der vi sammen kontinuerlig kan forbedre den.

Vi håper flere etater ønsker å stille med ressurser inn i det tverretatlige utviklingsteamet eller i arbeidsgruppene for mønstre.

designsystemet.no